

ارزیابی اثرات اقتصادی و اجتماعی تسهیلات بانکی تبصره‌ای اعطائی به صنایع روستایی در استان اصفهان

محمود سیف‌الهی

سازمان جهادسازندگی استان اصفهان- گروه تحقیقات و بررسی مسائل روستایی

با توجه به کمبود منابع مالی برای سرمایه‌گذاری در مناطق روستایی تزریق سرمایه ارائه تسهیلات بانکی در تبصره‌های بودجه سالیانه برای ایجاد و توسعه فعالیتهای خدماتی و تولیدی از جمله واحدهای صنعتی در این مناطق صورت می‌گیرد. نتایج این پژوهش که با هدف ارزیابی اثرات اقتصادی و اجتماعی اعطاء تسهیلات بانکی تبصره‌ای برای احداث و توسعه واحدهای صنعتی در مناطق روستایی استان اصفهان طی سالهای ۷۳ تا ۷۷ انجام گرفته است نشان می‌دهد که میزان سرمایه‌گذاری انجام شده برای احداث و توسعه واحدهای صنعتی در مناطق روستایی حدود ۱/۳ برابر سرمایه برآورد شده در طرحهای تهیه شده برای اخذ مجوز آنها بوده است در طرحهای تهیه شده برای واحدهای صنعتی ۶۹ درصد سرمایه مورد نیاز بعهده سیستم بانکی گذاشته است ولی در عمل سیستم بانکی حدود ۴۰/۵ درصد آن را که حدود ۴۵ درصد تسهیلات بانکی مورد نیاز این واحدها می‌باشد تأمین کرده است، لذا این وضعیت باعث شده است که ۳۰ درصد واحدهای صنعتی برخوردار از تسهیلات بانکی نیمه تمام رها شود، ۲۰ درصد پس از اتمام و تجهیز بعلت نداشتن سرمایه در گردش راه‌اندازی نگردد و واحدهای به بهره‌برداری رسیده نیز کمتر از ظرفیت کار کنند. با اینحال در صورت عدم ارائه همین تسهیلات حدود ۸۴ درصد واحدهای مورد بررسی در مناطق روستایی احداث می‌گردید و ۶۳ درصد تسهیلات گیرندگان سرمایه خود را در فعالیتهای غیر تولیدی هزینه می‌کردند. همچنین کاهش مدت زمان احداث و تجهیز ۶۸ درصد واحدهای صنعتی و افزایش این هزینه برای ۲۰/۷ درصد دیگر از اثرات ارائه این تسهیلات بر واحدهای صنعتی بوده است. از دیگر اثرات مهم تسهیلات مذکور ایجاد فرصتهای اشتغال و عمران و آبادانی مناطق روستایی بوده است که بعلت موفقیت احداث واحدهای صنعتی مورد بررسی نسبت به سکونتگاههای شهری و روستایی بطور مطلوب تحقق نیافته است.

بنابراین در مجموع برای افزایش بهره‌وری تسهیلات بانکی تبصره‌ای و بهره‌برداری از سرمایه‌گذاریهای انجام شده لازم است توسط دستگاههای ذیربط در میزان و نحوه تخصیص تسهیلات بانکی تبصره‌ای برای صنایع روستایی تجدیدنظر شود و تسهیلات بانکی مورد نیاز واحدهای نیمه تمام و آماده تولید تأمین گردد.